

OPINIA

națională

Revistă săptămânală de informație, opinie și idei de larg interes național, editată de FUNDAȚIA „ROMÂNIA DE MÂINE”

LIBERTATE ȘI AUTORITATE

Conceptul și ipostazele autorității

Prof. dr. Aurelian BONDREA

Orice considerații sau reflecții pe tema puterii politice într-un sistem democratic nu ar fi suficient de relevante fără abordarea conceptului de **autoritate**. De altfel, democrația autentică și stabilă, valorile ei fundamentale, între care drepturile și obligațiile, normele și libertățile, principiile constituționale și practica respectării și aplicării lor în statul de drept, presupun, ca expresie definitorie a acestuia, **conștiința și respectul autorităților publice, a instituțiilor sale legitime, democratice constituite**. Acesta ar fi, desigur, idealul, normalitatea, care, în diverse stadii și împrejurări istorice, printre care și cele cunoscute sau explicate în prezent sub incidența tranziției, adică a unui anume provizorat, generează perturbări, anomalii de comportament social individual ori de grup. Este și cazul unor fenomene negative, cu profunde consecințe sociale, economice, culturale și politice, petrecute în țara noastră după decembrie 1989 și pe care unii le explică, expeditiv și uneori absolutizant, deci unilateral, prin ceea ce se înțelege ori s-a

numit **criza de autoritate**. O criză evident reală și prelungită, dar nu singura "răspunzătoare" de stările de fapt.

Este adevărat că în perioadele de mari schimbări, de răsturnări sociale, de "ruptură" cu un anumit sistem social-economic, îndeosebi în fazele când noul sistem abia se înfiripă, iar profitorii materiali și morali - în ambele cazuri, de fapt, imorali - invadează scena vieții sociale, absența sau slăbiciunea factorilor de autoritate își pun amprenta depreciatoare și regresivă, cu efecte din cele mai periculoase asupra evoluției social-politice, economice și cultural-spirituale.

Dar criza de autoritate nu are numai o explicație conjuncturală ori acuzatoare într-o singură direcție: instituțiile sau reprezentanții lor legali, golul legislativ sau slăbiciunea factorului coercitiv. Asupra unor asemenea aspecte principiale sau practice s-au oprit mulți analiști sociali și politici, pornind de la convingerea că democrația reală, statul de drept, libertățile cele mai largi nu pot fi concepute în afara ordinii de drept, a autorității

legilor și instituțiilor democrației pluraliste, precum și a liderilor de la diverse nivele ale palierului social organizat. Dintre lucrările mai recente în domeniu, comentate și în seria de articole "**Cultura puterii**", se remarcă cea intitulată "**Teoriile puterii**", care se oprește explicit asupra conceptului de autoritate. Cum scrie autoarea, autoritatea reprezintă un termen care se regăsește într-un câmp semantic diversificat, de la ceea ce se numește "autoritate supremă" la "autoritatea tranșantă" sau persoana "care deține o mare autoritate".

(Continuare în pag. 6)

Pledoarie pentru protecția creierului

Acad. Ștefan MILCU

Într-un eseu precedent am prezentat și comentat trei funcțiuni ce trebuie să fie antrenate pentru a putea obține un maximum de randament în orice fel de activitate, îndeosebi intelectuală. Dar procesele mentale sunt uneori numeroase și complexe, deoarece creierul este organul care participă la întreaga activitate desfășurată în organismul omului și al animalelor ce-l posedă. La om, creierul decide calitatea tuturor formelor de activitate, nervoasă ori somatică. Totul este cuprins într-un termen nou survenit în limbaj - "mentalizare".

Cercetările ultimelor decenii au pus în evidență modul de formare în viața embrionară și, surprinzător, apariția chiar în această perioadă a unor capacități funcționale determinate cerebral: mișcarea neuromotorie, auzul, dovedite prin înregistrarea vorbirii mamei și a unor componente ale limbajului din anturaj.

Procesul de dezvoltare a auzului continuă, după naștere, prin maturizarea celor 12-14 milioane de neuroni a căror construire este terminată în luna a patra a sarcinii. Locul cel mai important îl are dezvoltarea legăturilor între neuroni, cunoscute ca dendrite și axoni. Importanța acestui proces este relevantă, pe de o parte, de cel puțin 1000 de conexiuni pentru fiecare neuron, proces care continuă într-o perioadă de timp insuficient cunoscută. Numărul și extensiunea acestor legături interneuronale se realizează direct și prin substanțe chimice de o mare diversitate. Creierul este un organ care funcționează prin legături fibrilare și neurotransmițători chimici. Acest proces continuă, din unele puncte de vedere, toată viața și este profund influențat de numeroase condiții și factori din mediul de viață. Unii dintre aceștia sunt favorabili existenței, dezvoltării și funcționalității cerebrale.

Un rol negativ, cu severe consecințe pentru activitatea mentală, îl au substanțele nocive, din ce în ce mai numeroase, în existența populațiilor umane. Nou venite, pe lângă alcoolism și tabagism, sunt drogurile, primul loc între ele ocupându-l heroina, opiu și diferite alte substanțe chimice din aceeași categorie. De aceea s-a dezvoltat un plan mondial de combatere a rețelei de producere și de vânzare a drogurilor acțiune nocivă în care, în mod uimitor, diferite țări s-au specializat.

Consecințele sunt din cele mai tragice prin acțiunea acestor droguri asupra structurii și funcționalității creierului, care amenință existența și funcționalitatea lui normală. De aceea numeroase state au organizat mijloace de combatere a drogurilor.

Un susținut și multiplu proces educativ trebuie organizat și aplicat pentru a proteja creierul împotriva acestor multipli agresori, al căror număr crește într-o măsură alarmantă. Un proces educativ justificat și prin faptul că cea dintâi categorie umană atacată de droguri este tineretul.

ROMÂNIA: înainte sau înapoi?

Europa: a primi România

pag. 7

SENATUL

UNIVERSITĂȚII "SPIRU HARET"

întrunit în ședință, la 6 septembrie a.c., a dezbătut și adoptat:

- Carta Universității "Spiru Haret":
- Programul alegerilor structurilor de conducere din cadrul Universității
- Informarea privind desfășurarea concursului de admitere (sesiunea din august)
- A validat concursurile pentru ocuparea posturilor didactice vacante.

Vineri, 6 septembrie a.c., a avut loc ședința Senatului Universității „Spiru Haret”, ale cărei hotărâri s-au constituit într-un eveniment de seamă în viața Universității și a Fundației „România de Măine”.

La ședință au participat acad. **Ion Coteanu**, acad. **N.N. Constantinescu**, acad. **Radu Voinea**, acad. **Vasile Gionea**, profesori universitari, alte cadre didactice membri ai Senatului Universității „Spiru Haret”.

Lucrările reuniunii au fost deschise de prof. dr. **Aurelian Bondrea**, președintele Fundației „România de Măine” și al Senatului Universității „Spiru Haret”, care a prezentat și supus dezbaterii

problemele în scrise pe ordinea de zi. Reuniunea a dezbătut și aprobat, în primul rând, **Carta Universității „Spiru Haret”**, document de mare importanță pentru ridicarea la un nivel mai înalt a întregii activități didactice și de cercetare în Universitatea „Spiru Haret”, creșterea rolului Universității în învățământul superior românesc și îndeplinirea - în condiții tot mai bune - a misiunii sale, de mare răspundere, în pregătirea și educarea tinerei generații, corespunzător cerințelor României de mâine, intereselor naționale majore ale poporului nostru.

(Continuare în pag. 2)

Ecoul
unui studiu
fundamental
de larg
interes

Interesul național -
punte între valorile individuale
și cele sociale

pag. 3

Ședința Senatului Universității „Spiru Haret”

(Continuare din pag. 1)

Elaborată într-o concepție modernă, într-un spirit de largă deschidere spre cerințele obiective ale dezvoltării societății românești, la acest sfârșit de mileniu și început de nou mileniu, *Carta Universității „Spiru Haret”* definește cu claritate principiile și normele fundamentale de organizare și funcționare a Universității, regulile de bază care călăuzesc activitatea membrilor comunității universitare distincte pe care o reprezintă Universitatea „Spiru Haret”.

Carta statuează faptul că Universitatea „Spiru Haret” funcționează pe baza principiului autonomiei și libertății academice, potrivit legislației în vigoare și Statutului Fundației „România de Măine”. Ea reglementează competențele și responsabilitățile pe care le implică autonomia universitară la nivelul structurilor academice și administrative, stabilind, totodată, principiile alegerii organismelor de conducere la nivelul catedrelor, colegiilor și departamentului, facultății și Universității.

În cuprinsul *Cartei* își găsește, în același timp, o reflectare adecvată, problematica studenților Universității (admitere, examene, drepturi și îndatoriri ș.a.).

Evidențiind însemnătatea principală a *Cartei Universității „Spiru Haret”*, prof. dr. Aurelian Bondrea a relevat faptul că ea constituie documentul fundamental pe baza căruia va funcționa Universitatea, document elaborat în deplină concordanță cu prevederile Constituției României, ale Legii învățământului și Legii privind acreditarea instituțiilor de învățământ superior. Vorbitorul a subliniat, totodată, că la întocmirea *Cartei* s-a ținut seama de experiența universităților din București, ca și a unor universități de peste hotare, fiind avute în vedere, în același timp, problemele specifice învățământului superior particular. S-a subliniat, totodată, că acest document reflectă legătura strânsă, organică, dintre Universitatea „Spiru Haret” și Fundația „România de Măine”.

La dezbaterile pe marginea *Cartei Universității „Spiru Haret”* au participat: prof. dr. Toma Coman, prof. dr. George Văideanu, prof. dr. Mihai Merfea, acad. Vasile Gionea, prof. dr. Mircea Nicolaescu, prof. dr. Constantin Mecu, prof. dr. Gheorghe Diaconescu, prof. dr. Dumitru Pugna, prof. dr. doc. Titu Georgescu, prof. dr. Marin Ivașcu, acad. Radu Voinea. Vorbitorii au dat o înaltă apreciere documentului prezentat, au relevat semnificațiile *Cartei* în viața și activitatea Universității „Spiru Haret”, formulând, în același timp, unele propuneri și sugestii de completare sau îmbunătățire a textului. Supusă votului, *Carta Universității „Spiru Haret”* a fost aprobată, în unanimitate, de către Senatul Universității.

Senatul a aprobat **Programul alegerilor structurilor de conducere din cadrul Universității „Spiru Haret”**, prezentat de către prof. dr. Aurelian Bondrea. Documentul stabilește calendarul alegerilor la nivel de catedră, facultate și universitate, normele de reprezentare, metodologia alegerilor. Actualele conducători ale facultăților Universității vor asigura condițiile corespunzătoare pentru ca, în noile organisme de conducere, să fie alese cadre didactice care îndeplinesc exigențele prevăzute în *Carta Universității „Spiru Haret”*.

În ședința Senatului, acad. Ion Coteanu, rectorul Universității, a prezentat o *Informare privind desfășurarea concursului de admitere, prima sesiune (16 august-1 septembrie a.c.)*. Organizarea și desfășurarea concursului de admitere - se arată în *Informare* - au cunoscut, în acest an, reale îmbunătățiri, evidențiind opțiunea unui număr mare de tineri pentru facultățile Universității „Spiru

Haret”, ceea ce denotă prestigiul de care se bucură deja aceste facultăți. Nivelul de pregătire a candidaților admiși a fost sensibil mai bun decât în anii precedenți.

Pe baza prezentării făcute de prof. dr. Emil Mihuleac, Senatul a validat concursurile pentru ocuparea posturilor didactice vacante scoase la concurs, la **Facultatea de Management Financiar-Contabil**. Astfel, la **Catedra de Finanțe, Bănci, Contabilitate și Informatică de Gestiune** au fost validate concursurile pentru ocuparea următoarelor posturi didactice vacante scoase la concurs: conferențiar, poziția 50, disciplina Analiză economică financiară - dr. Emilian Dobrescu; lector, poziția 58, disciplina Asigurări, Finanțe, Întreprinderi și prețuri - Valeria Pop; lector, poziția 80, disciplina Informatică de gestiune - Maria Udrică; lector, poziția 81, disciplina Bazele contabilității - Marinică Dobrin; lector, poziția 82, disciplina Informatică de gestiune - Daniel Mareș; lector, poziția 85, disciplina Control financiar și expertiză contabilă - Petre Popeangă; lector, poziția 89, disciplina Informatică de gestiune. Bazele Informaticii - Trană-Dan Mircea; lector, poziția 96, disciplina Contabilitate financiară, contabilitate și expertiză contabilă - Valerian Voicu; profesor, poziția 17, disciplina Management general. Fundamentele practicii manageriale - dr. Ion Petrescu.

La **Catedra de Economie Politică** a fost validat concursul pentru ocuparea postului didactic vacant scos la concurs: lector, poziția 22, disciplina Economie Politică - dr. Nicolae Niculescu.

Senatul a aprobat, de asemenea, propunerile pentru scoaterea la concurs a unor posturi didactice vacante la următoarele facultăți: **Management Financiar-Contabil, Limbi și Literaturi Străine, Drept**.

Constantin FLOREA

COLEGIILE REVISTEI „OPINIA NAȚIONALĂ”

COLEGIUL PENTRU REFORMĂ ȘI RELANSAREA ECONOMIEI NAȚIONALE

- Acad. Alexandru Bărlădeanu
- Acad. Anghel Rugină
- Acad. N.N. Constantinescu
- Acad. David Davidescu
- Prof.dr. Constantin Ionete
- Prof.dr. Ivanciu Nicolae-Văleanu
- Prof.dr.doc. Alexandru Zanfir
- Prof.dr. Mircea Druc
- Prof.dr. Alexandru Albu
- Prof.dr. Mihai Părăluță
- Prof.dr. Gheorghe Zaman
- Prof.dr. Petre Mălcomete
- Prof.dr. Mihai Dumitrescu

COLEGIUL PENTRU PROBLEMELE ȘTIINȚEI ȘI ÎNVĂȚĂMÂNTULUI

- Acad. Ștefan Milcu
- Acad. Radu Voinea
- Acad. Ștefan Pascu
- Acad. Ion Coteanu
- Acad. Cristofor Simionescu
- Acad. Ștefan I. Ștefănescu
- Acad. Marius Peculea
- Prof.dr. Liviu Maior
- Prof.dr. Grigore Brăncuș
- Prof.dr. Dan Ghiocel
- Prof.dr. Emil Tocaci
- Prof.dr.doc. Grigore Posea
- Prof.dr. Gheorghe Secară
- Prof.dr. g-ral (rez.) Emil Mihuleac

COLEGIUL PENTRU PROBLEMELE CULTURII ȘI ARTEI

- Acad. Eugen Simion
- Prof.dr. Alexandru Boboc, membru corespondent al Academiei Române
- Radu Beligan
- Grigore Vieru
- Paul Everac
- Dinu Săraru
- Prof.dr. Ion Dodu Bălan
- Prof.dr. Victor Giuleanu
- Dumitru Radu Popescu

COLEGIUL PENTRU IDEEA NAȚIONALĂ ȘI SOCIALĂ ÎN ROMÂNIA

- Prof.dr. Aurelian Bondrea
- Prof.dr. Mitropolit Antonie Plămădeală
- Prof.dr. Ioan Scurtu
- Prof.dr.doc. Titu Georgescu

- Prof.dr. Ștefan Lache
- Alexandru Mironov
- Adrian Păunescu
- Prof.dr. Ion Rebedeu
- Prof.dr. Ion Mihail Popescu
- Prof.dr. Gheorghe Cazan
- Prof.dr. Ion Tudosescu
- Prof.dr. Tiberiu Nicola
- Prof.dr. Virgil Constantinescu
- Prof.dr. Mihai Merfea

COLEGIUL PENTRU DOCTRINE POLITICE ȘI PROBLEME ALE RELAȚIILOR INTERNAȚIONALE

- Valentin Lipatti
- Dr. Ion Mitran
- Prof.dr. Florea Dudiță
- Prof.dr. Mircea Nicolaescu
- Prof.dr. Marin Voiculescu
- Ion Mărgineanu
- Dan Lăzărescu
- Prof.dr. Ion Zără
- Prof.dr. Constantin Mecu
- Prof.dr. Marin Nedelea
- Prof.dr. Constantin Vlad
- Dr. Nicolae Ecobescu

COLEGIUL PENTRU PROBLEMELE SĂNĂTĂȚII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE

- Acad. Nicolae Cajal
- Acad. Constantin Bălăceanu-Stolnic
- Prof.dr.doc. Iulian Mincu
- Prof.dr.doc. Victor Ciobanu
- Prof.dr. Caius Traian Dragomir
- Prof.dr. Andrei Firică
- Prof.dr. Dorin Sarafoleanu
- Prof.dr. Ioan Pop D. Popa
- Prof.dr. Nicolae Ursea
- Prof.dr. Ștefan Costea
- Prof.dr. Gheorghe Răboacă

COLEGIUL PENTRU PROBLEMELE JUSTIȚIEI, STATULUI DE DREPT ȘI DEMOCRAȚIEI

- Acad. Ion Filipescu
- Acad. Vasile Gionea
- Prof.dr. Gheorghe Uglean
- Prof.dr. Antonie Iorgovan
- Prof.dr. Adam Popescu
- Prof.dr. Nicolae Popa
- Prof.dr. Andrei Popescu
- Prof.dr. Victor Dan Zlătescu

Director:

Prof.dr. AURELIAN BONDREA

CONFERINȚA ANUALĂ A GRUPULUI EUROPEAN PENTRU ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ

Lector univ. Virginia VEDINAȘ

În perioada 24-28 august 1996, a avut loc, la Budapesta, Conferința anuală a Grupului European pentru Administrație Publică (G.E.A.P.), având ca temă **„Noua tendință în gestiunea publică și dreptul public”**.

Tema propusă reprezintă un subiect important în toate țările europene și, cum a rezultat din discuții și rapoarte, în toate țările lumii. Spun aceasta, deoarece Grupul are, prin denumire, orientare europeană, iar prin vocație și preocupări, o deschidere internațională. De altfel, au participat nu numai reprezentanți din Europa, ci și din Statele Unite, precum și reprezentanți ai NATO, UNESCO și OCDE.

Motivația alegerii temei constă în faptul că, după anii '90, administrația publică a trebuit să facă față unor schimbări politice, economice și sociale fundamentale peste tot în Europa. Acestor schimbări, guvernării le-au răspuns adoptând diverse reforme administrative, destinate să facă serviciile publice mai eficiente și sensibile la noile exigențe și realități. Corespunzător, dreptul trebuie să creeze cadrul juridic adecvat acestor reforme și strategii destinate modernizării administrației publice. Problema care se naște este aceea dacă el e capabil să realizeze acest lucru. În ce măsură se resimte influența sistemului juridic și a tradițiilor existente asupra reformelor din administrație? Și, mai ales, în ce măsură poate să fie legea un instrument de realizare a

reformei în administrația publică?

Acestor întrebări și multor altele au încercat să le răspundă specialiștii (economisti, juriști, sociologi) veniți la Budapesta.

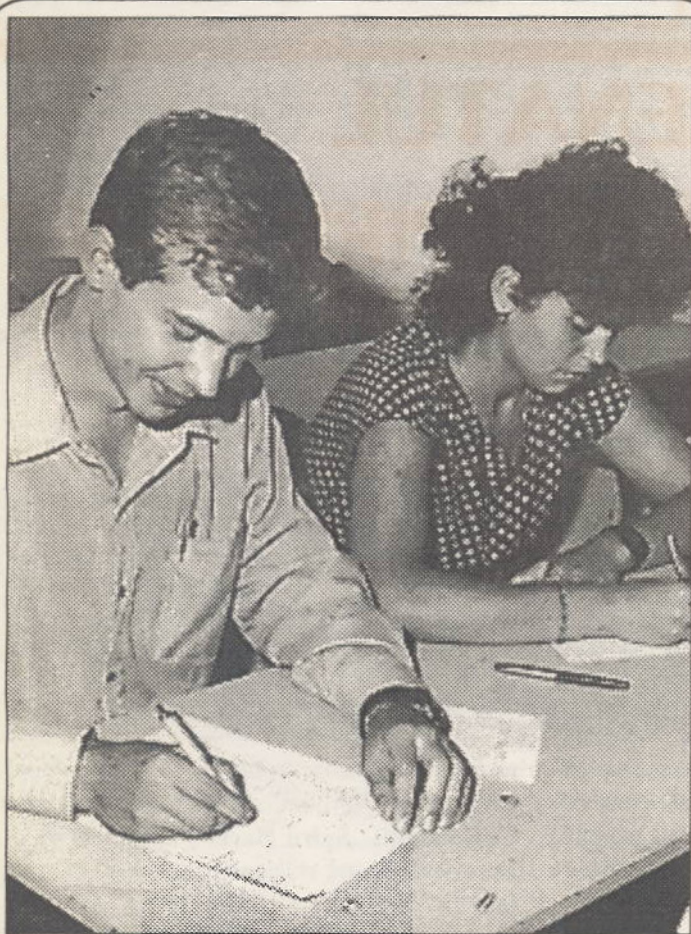
În ceea ce mă privește, am prezentat, la această conferință, comunicarea **„Primarul-autoritate executivă a autonomiei locale”**, în care mi-am propus două mari obiective. Mai întâi, să relev, printr-un necesar și esențializat istoric, tradițiile României în domeniul administrației publice, cu specială referire la legile din 1 și 2 aprilie 1864 privind consiliile comunale și județene, precum și la legea din 11 februarie 1864, prin care a fost înființat Consiliul de Stat, după modelul francez, ca autoritate cu dublă funcționalitate: organ consultativ pe lângă Guvern și tribunal administrativ investit cu competența de a soluționa litigii atât în baza legii sale organice, cât și în baza unor legi speciale. Cel de-al doilea obiectiv viza evocarea noilor realități politico-juridice privind administrația publică în România. Ideea centrală pe care mi-am concentrat această parte a comunicării a fost aceea că, în România postdecembristă, s-au săvârșit două mari reforme în administrația publică. Mai întâi, cea realizată prin Legea nr. 69/1991 privind administrația publică, lege care, fiind anterioară Constituției, a impus punerea ei în acord cu legea fundamentală, precum și cu documentele comunitare. Acest lucru s-a realizat prin Legea nr. 24/1996,

care, în opinia noastră, semnifică începutul celei de-a doua perioade de reformă pentru administrația românească.

Am avut bucuria să constatăm că lucrările prezentate au interesat, ca și tristețea că se știu destul de puține lucruri despre realitățile din România, și fără o documentare serioasă. Pentru că una este să afli, dintr-un interviu sau reportaj, o anumită situație, și alt impact are un material științific care prezintă și fundamentează situația respectivă.

Iar reacția celor care au luat cunoștință despre sistemul nostru constituțional, despre instituțiile administrative și principiile care le guvernează, despre statutul primarului, ca autoritate administrativă, de rang constituțional, cu dublă semnificație, de autoritate a autonomiei și de reprezentant al statului în unitatea administrativ teritorială, sau, cum se exprimă doctrina franceză, de agent al statului și al colectivității locale, se poate concentra în două cuvinte grațioase prin sens și repetabilitate: interesant, foarte interesant.

Am considerat că este de datoria noastră ca mesajul materialului prezentat, dincolo de semnificația lui științifică, să convingă pe cei care-l ascultă despre faptul că, în România zilelor noastre, se săvârșește un complex proces de reformă în administrație. Că legea noastră fundamentală consacră principiul și instituții moderne, compatibile cu cele existente în Europa și în lume, pe care le dezvoltă legea organică. Că există în România acea „neodihnă” în a găsi soluțiile corespunzătoare noilor exigențe și realități.

O nouă generație de studenți
bate la porțile
Universității „Spiru Haret”

Ecolul unui studiu fundamental, de larg interes

INTERESUL NAȚIONAL - PUNTE ÎNTRE VALORILE INDIVIDUALE ȘI CELE SOCIALE

Dr. Gheorghe ZAMAN, director al Institutului de Economie Națională

Apariția lucrării: "Starea Națiunii 1918-1996. Concluzii și opțiuni pentru România de Măine, pentru Viitorul Poporului Român", sub egida Fundației "România de Măine", reprezintă un eveniment editorial de excepție întrucât:

a) Pe criterii obiectiv științifice, se prezintă analitic și sintetic evoluția economico-socială a României atât cu realizările poporului român, cât și cu o seamă de neajunsuri și eșecuri, în cadrul a trei mari capitole:

• Starea economico-socială a țării înainte de 1989.

• Conținutul real al procesului de tranziție.

• Poziția României înainte și după 1989, în context european și internațional.

b) Punând accent pe inserția priorităților și intereselor naționale în diferite paliere sociale și perioade de timp, studiul are o vădită orientare pragmatică spre viitor, pentru reconstruirea României de mâine, valorizând patrimoniul identitar al poporului, capacitatea sa creativă, în contextul adecvării permanente la tendințele obiective ale lumii contemporane.

c) Studiul reprezintă rezultatul unor îndelungate și profunde dezbateri din cadrul Consiliilor Științifice din cadrul Fundației "România de Măine", pe diferite domenii, care s-au bucurat de participarea a numeroase personalități de marcă, animate de convingerea necesității de a stimula spiritul civic, de solidaritate al tuturor cetățenilor României, în efortul constructiv de înscriere a țării pe traiectoria democrației reale, a economiei moderne de piață cu protecție socială.

d) Contribuie teoretic și metodologic la clarificarea unor concepte și categorii vizând: tranziția, obiectivele reformei economico-sociale, interesul național, democrația, pluripartitismul, separarea puterilor, rolul statului, privatizarea etc.

Complexitatea problematicii abordate este marcată de inferența firească a interesului național, la confluența cu cel individual și de grup, în concordanță cu conotațiile și practicile cele mai uzuale cuprinse în standardele internaționale ale democrațiilor constituționale contemporane.

Pornind de la premisa că "Viitorul și trecutul/Sunt a filei două fețe..." (Mihai Eminescu) și că "Partidul meu se numește România" (Nicolae Titulescu), studiul se concentrează îndeosebi pe exegeza, în context istoric și contemporan, fără propensiuni politico-ideologice, asupra obiectivelor și priorităților tranziției României la economia de piață, într-o accepțiune modernă, în opoziție cu interpretări vulgarizatoare, simplificatoare sau revoluate ale unui capitalism sălbatic, devastat de polarizări și tensiuni sociale.

Economia de piață în România este vizualizată în sensul optimului paretian, al economiei bunăstării (welfare economics). Ea nu numai că admite, dar și presupune în mod necesar imbinarea criteriilor de eficiență economică, prin crearea și dezvoltarea mecanismelor sănătoase ale pieței concurențiale, cu cele ale justiției sociale, prin intervenția autoritară și, totodată, democratică a statului, în condițiile conlucrării efective, și nu ale contrapunerii, dintre diferitele forme și tipuri de proprietate.

Un asemenea tip de economie presupune un demers strategic transparent, ex-ante agreat și permanent susținut de electorat, bazat

pe un program al unei viitoare Alianțe Naționale pentru România de Măine, pentru Viitorul Poporului Român.

Realizarea convergenței de interese diferite până la decantarea celor naționale în forme operaționale, la diferite niveluri de organizare societală, implică o serie de mecanisme democratice dintre care menționăm: consensul, referendumul, negocierile succesive, bazate pe repetarea unor reguli acceptate de luarea deciziilor, în primul rând, a Constituției. Numai în acest fel, evaluările opțiunilor colective de către individ se apropie de unanimitate, majoritate sau consens.

Transparența elaborării, realizării și evaluării strategiilor tranziției se înscrie în dreptul indiscutabil al poporului român "de a i se spune deschis și cu onestitate spre ce societate se îndreaptă".

Ținând seama de declinul drastic al producției, dezechilibrele și costurile înregistrate în economia de tranziție a României, studiul evidențiază necesitatea reluării procesului investițional, a îmbunătățirii structurii producției și comerțului exterior, a reducerii șomajului și asigurării de locuri de muncă pentru populație, a ridicării nivelului general de cultură și educație, a utilizării eficiente a creditelor externe etc. În acest scop, se propune simbioza absolut necesară dintre funcționarea corectă a pieței și redefinirea și modelarea corespunzătoare a intervenției statului ca arbitru și apărător al intereselor tuturor membrilor societății.

În statele moderne, puterea este unică și aparține poporului care încredințează porțiuni ale acesteia autorităților judecătorești, legislative și executive. Autorii studiului, subliniază tocmai necesitatea conlucrării permanente și convergente dintre aceste autorități, contrar concepției sectariste, separatiste a factorilor de putere, fundamentalismului politic și tentației fățișe sau disimulate de acaparare a unor poziții cât mai profitabile individual, cu costuri sociale foarte ridicate (externalități negative).

Ultima parte a lucrării este consacrată fundamentării necesității stringente de a se elabora un program de unitate națională, pe baza unirii forțelor creatoare ale întregii țări, în vederea depășirii în cel mai scurt timp a fenomenelor de criză și neajunsurilor grave care se manifestă în perioada de tranziție.

Schița preliminară și exploratorie (orientativă) a acestui program conține 32 de puncte în care sunt prezentate obiectivele, direcțiile și opțiunile, precum și unele măsuri de realizare a programului respectiv. Schița este o propunere de dezbateri, o declarație de intenții în jurul căreia urmează să se concentreze atenția "Alianța Națională pentru România de Măine, pentru Viitorul Poporului Român", ca și toți cei care doresc să i se alăture, pentru elaborarea unui program de unitate națională, al cărui obiectiv primordial îl constituie redresarea economico-socială a țării, dezvoltarea durabilă a acesteia.

În opinia noastră, lucrarea prezentată reprezintă nu numai o amplă analiză și o reușită sinteză a stării națiunii și a coordonatelor majore de acțiune în viitor spre beneficiul tuturor românilor, dar și un îndemn convingător al unor împătimiti ai adevărului științific pentru reconciliere și unitate națională, astăzi mai necesare ca niciodată, pentru a ne păstra demn și eficient ființa națională, în contextul inextricabil al provocărilor induse

de niveluri tot mai înalte ale competiției internaționale în cele mai diferite planuri.

După citirea lucrării, nu poți rămâne indiferent față de împlinirea țelurilor nobile ale interesului național ca punte indestructibilă între valorile individuale și cele sociale ale popoarelor.

Mesajul lucrării nu reprezintă decât o actualizare vie a idealurilor perene ale românilor pentru care au luptat fără preget, de-a lungul întregii lor istorii zbuciumate, dar și încununate de meritate izbândiri.

În încheiere, doresc să felicit sincer președintele Fundației "România de Măine", membrii fondatori ai "Alianței Naționale pentru România de Măine, pentru Viitorul Poporului Român" atât pentru lucrarea elaborată, cât și pentru inițiativa de unitate națională într-un cadru propice obiectivității și probității științifice, promovării nestânjenite a ideilor, concepțiilor și măsurilor pentru redresarea și prosperitatea României, prin forțe proprii, racordate eficient la structurile economico-sociale mondiale.

CONCLUZII ȘI OPȚIUNI
PENTRU ROMÂNIA DE MĂINE,
PENTRU VIITORUL POPORULUI ROMÂN

Eveniment editorial

Urgența demersului național

De peste cinci ani de când funcționează Fundația "România de Măine", în cuprinsul ei se desfășoară o intensă și fertilă activitate de învățământ, de cercetare și de cultură. Dacă n-ar fi să reținem de aici decât sesiunile de dezbateri științifice pe teme dintre cele mai actuale ori remarcabile lucrări și studii de analiză a problematicii contemporane și tot am opține astfel imaginea unui nucleu superior de reflecție și de creație, cu rezonanțe adânci în viața societății românești.

Ideile acestei activități polivalente au fost recent sintetizate în lucrarea Starea Națiunii 1918-1996. Concluzii și opțiuni pentru România de Măine, pentru Viitorul Poporului Român, apărută la Editura Fundației "România de Măine". Lucrarea cuprinde schița unui Program-cadru de acțiune pentru dezvoltarea viitoare a

României, ca o invitație la angajarea diversilor factori social-politici în opera de redresare, cu eforturi unite, a economiei românești. Iar ca argument al caracterului activ, creator, militant, propriu acestei fundații, să reținem faptul că, în chiar procesul de elaborare a noii lucrări de sinteză și pe baza concluziilor științifice fundamentate aici, s-a constituit Alianța Națională pentru România de Măine, pentru Viitorul Poporului Român. Și cel dintâi merit al acestei Alianțe este însuși faptul conceperii ei ca un organism public, obștesc, nepatrimonial, larg deschis tuturor celor ce doresc să i se alăture, menit să se manifeste astfel ca un factor de coagulare a energiilor, de stimulare a spiritului civic, democratic, de reunire a tuturor cetățenilor pentru redresarea țării. Obiectivele, direcțiile și opțiunile majore, prioritare ale

Alianței Naționale pentru România de Măine, așa cum apar ele sintetizate în capitolul introductiv al cărții, de către prof. univ. dr. Aurelian Bondrea, președintele Fundației "România de Măine", vizează, practic, întreaga societate românească...

Tocmai în baza acestor obiective de cel mai larg interes sunt chemate să conlucreze toate forțele creatoare ale țării și, prin însuși acest demers, Alianța Națională pentru România de Măine, pentru Viitorul Poporului Român își demonstrează actualitatea și caracterul binevenit.

ALIANȚA NAȚIONALĂ PENTRU ROMÂNIA DE MĂINE

Nu este o alianță de partide pe criterii politice și ideologice ("dreapta", "stânga" sau "centru"), ci o alianță de valori, idei și acțiune civică în slujba intereselor naționale majore ale societății românești. Acest caracter al Alianței presupune delimitarea clară a membrilor săi (persoane juridice sau persoane fizice) de ideile și practicile

care afectează grav interesele marii majorități a populației țării și imaginea României în lume: extremismul de orice fel, ignorarea Constituției și punerea în discuție a formei actuale de guvernământ, corupția, în toate formele ei de manifestare, încălcarea legii și a principiilor statului de drept, subminarea economiei naționale etc.

Septembrie nu-i cu nimic o lună mai liniștită în Universitatea "Spiru Haret". Constați aceasta după animația de pe culoare și din spațiile din jurul sălilor și al clădirii instituției, unde se consumă atât de vizibil emoțiile examenelor.

Abia s-a încheiat prima etapă a concursului de admitere și sunt în plină desfășurare examenele de corigență sau pentru cei ce nu s-au prezentat în sesiunile de iarnă sau din vară. Emoțiile le citești și pe fețele părinților, care-i însoțesc grijulii pe cei ce bat la porțile Universității noastre. Emoțiile sunt potențate de faptul că, în acest an, probele de concurs se desfășoară sub semnul unei exigențe sporite. Din acest an s-a introdus la toate facultățile o probă scrisă cu respectarea caracterului secret al subiectelor și al lucrărilor. Iar cea de a doua probă de concurs, cea orală, se desfășoară în fața unor comisii exigente, formate din cadre universitare de prestigiu, care trebuie să trieze pe criterii riguroase și să rețină pe cei mai buni din avalanșa de candidați. Pentru că, la recentul concurs de admitere s-a remarcat largă opțiune a absolvenților de licee pentru facultățile Universității noastre, fapt care determină o competiție severă. Aceasta arată prestigiul pe care și l-a câștigat deja Universitatea "Spiru Haret". Rezultatele de ansamblu ale concursului desfășurat la facultățile autorizate ale Universității noastre atestă ridicarea ștachetei exigenței față de candidați. Dincolo de orice cifre, se remarcă buna pregătire a celor admiși, evidențiată și de notele obținute de aceștia, tocmai în condițiile unor probe scrise dificile și examene orale foarte exigente.

În ultima decadă a lunii septembrie se va ține un nou concurs de admitere pentru ocuparea tuturor locurilor, pentru care se înscriu mulți candidați cu o bună pregătire.

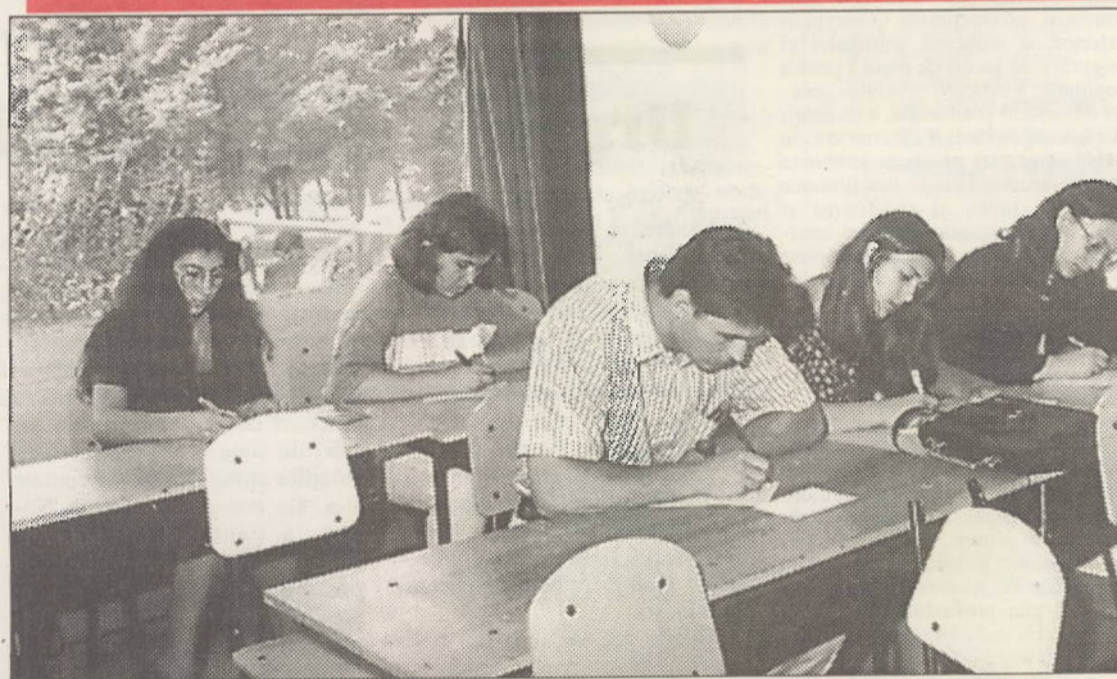
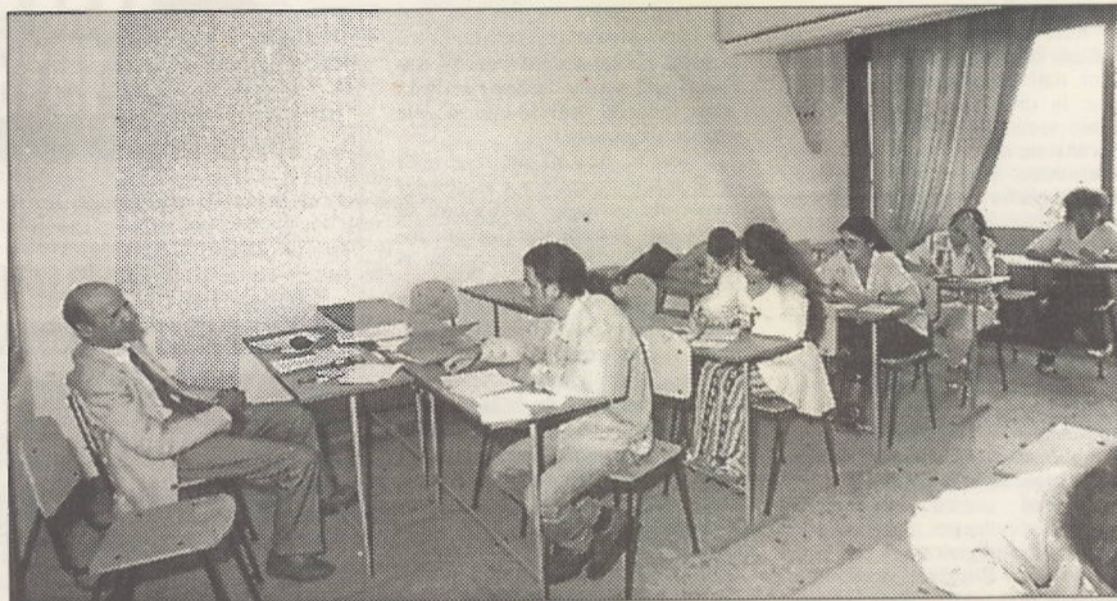
Asemenea rezultate, superioare în raport cu anii precedenți, capătă o configurație concretă în cadrul diferitelor facultăți, așa cum a rezultat și din discuțiile pe care le-am purtat cu unii decani și prodecani. Astfel, prof. dr. **Angela Ion**, decanul Facultății de Limbi și Literaturi Străine, ne releva că, la diferitele secții ale facultății, care oferă studenților posibilitatea de a-și însuși două limbi străine, s-au înscris numeroși candidați și s-au ocupat în această primă etapă a concursului de admitere doar o parte din locuri. Concursul desfășurat a relevat o bună și foarte bună stăpânire a cunoștințelor dobândite în liceu de cei admiși. Totodată, la Facultatea de Limbi și Literaturi Străine, numărul de locuri va fi suplimentat la toate cele zece secții ale sale. Începând cu acest an, s-au înființat la facultate menționată două secții noi, cele de **Engleză-Rusă** și **Franceză-Latină**.

Spre deosebire de anii anteriori, aprecia conf. dr. **Aurelian A. Bondrea**, prodecanul Facultății de Management Financiar-Contabil, concursul pentru anul întâi la această facultate a fost acum mai bine organizat și sensibil mai exigent, iar candidații care au reușit s-au dovedit bine pregătiți. Dintre cei admiși la cursurile de zi la această facultate 176 au obținut note peste șapte, iar la fără frecvență, din cei 175 admiși, 149 au obținut, de asemenea, note peste șapte. Manifestându-se o exigență sporită, procentul celor respinși în această primă etapă a concursului de admitere s-a ridicat la 17% la zi și la 22%, din candidați, la fără frecvență.

Profesorul **Virgil Teodorescu**, decanul Facultății de Educație Fizică și Sport, remarcă, de asemenea, rezultatele mai bune obținute la concursul de admitere pentru anul întâi al acestei facultăți. Domnia sa semnala faptul că mulți dintre candidații prezenți la concursul de admitere la această facultate sunt tineri cu o anumită experiență în domeniul sportului și al predării educației fizice, ca profesori suplینitori la diferite școli din țară. Urmând cursurile acestei facultăți, ei vor căpăta calificarea de profesor de educație fizică, disci-

În preajma noului an universitar

Cresc exigențele în toate domeniile, se intensifică eforturile pentru asigurarea unei calități superioare procesului de învățământ

plină pe care o vor preda la diferite școli din țară, iar unii vor primi și calificarea de antrenor. Din cele 75 de locuri, la cursurile de zi și 35 la f.f., ale acestei facultăți au fost admiși în prima etapă a concursului de admitere 38 de studenți la zi și 22 la f.f. Conducerea facultății amintite consideră că aceștia au o bună pregătire pentru specialitatea aleasă. Probele pe care ei le-au trecut - cea eliminatorie, de **Motricitate**, cea de **Măiestrie sportivă** și cea de **Biologie** - au asigurat o evaluare exactă a pregătirii și disponibilităților candidaților pentru această facultate.

Săptămânile care au mai rămas până la deschiderea anului de învățământ constituie o perioadă de intense eforturi pentru asigurarea unui proces modern de pregătire a viitorilor specialiști. Despre o asemenea grijă deosebită au relatat și decanii, prodecanii amintiți mai sus. Astfel, la **Facultatea de Management Financiar-Contabil** se vor scoate la concurs, la sfârșitul lunii septembrie, încă 15-20 de noi posturi didactice, de data aceasta, de preparatori, asistenți și lectori. Iar preocuparea pentru întinerirea corpului profesoral este consecventă în Universitatea "Spiru Haret". Despre ea mi-au vorbit decanul **Facultății de Limbi și Literaturi Străine**, ca și decanul **Facultății de Educație Fizică și Sport** și prodecanul **Facultății de Filosofie și Jurnalistică**. Pentru toate aceste facultăți se prevede, de aceea, scoaterea la concurs a unor posturi de preparatori, asistenți și lectori, în primă urgență. Iar cadrele de limbi străine sunt gata să atragă, pentru asemenea posturi, cadre tinere, care au absolvit cursuri post-universitare (master) sau au făcut stagii de pregătire peste graniță și s-au afirmat deja în viața științifică și didactică.

La **Facultatea de Management Financiar-Contabil** pregătirea condițiilor materiale ale noului an de învățământ a constituit obiectul unei analize concrete, întreprinsă într-o ședință recentă ținută la nivelul decanatului. Cu acest prilej s-au stabilit măsuri pentru lărgirea bazei materiale a procesului didactic: s-au amenajat noi săli de cursuri și seminarii, s-a lărgit spațiul bibliotecii cu o nouă sală de lectură, a sporit fondul de carte de specialitate achiziționată și s-a trecut la organizarea unui al doilea laborator de informatică. În același context, decanul **Facultății de Filosofie și Jurnalistică**, conf. dr. **Ioan Roșca** este preocupat de dotarea în continuare a **Laboratorului radio tv**, indispensabil pregătirii jurnaliștilor, iar decanul **Facultății de Educație Fizică și Sport**, de completarea dotării **Laboratorului de evaluare biologică și metodică-științifică**, pentru ca el să devină funcțional în instruirea specialiștilor în noul an universitar. În același sens, conducerea **Facultății de Limbi și Literaturi Străine** se preocupă intens de lărgirea și eficientizarea utilizării calculatorului în studiul limbilor străine, acțiune începută anul trecut și care s-a bucurat de mare interes din partea studenților.

La toate facultățile se urmărește asigurarea cu material didactic și cursuri tipărite, absolut necesare pentru pregătirea independentă și stimularea procesului de învățare al studenților. La **Facultatea de Educație Fizică și Sport**, cursurile tipărite acoperă aproape integral disciplinele de specialitate.

Preocupările semnalate mai sus, ca și multe altele ale celorlalte facultăți, ne dau convingerea că noul an la Universitatea "Spiru Haret" se va desfășura sub auspicii bune, procesul de învățământ modern fiind susținut de o dotare materială corespunzătoare, de un corp profesoral de elită, dar și de studenți dornici de performanță, corespunzător cerințelor lumii pentru care ei se pregătesc.

MENS SANA IN CORPORE SANO

Universitatea "Spiru Haret" reactualizează un vechi dicton

Convorbire cu prof. univ. IOAN KUNST-GHERMĂNESCU,
Președintele Consiliului de Educație Fizică și Sport din cadrul Fundației
"România de Măine"

- Universitatea "Spiru Haret" s-a impus în ansamblul învățământului superior românesc, inclusiv prin calitatea remarcabilă a celor ce predau în această instituție. De aceea, a fi aici cadru didactic echivalează prin definiție cu o probă de competență, științifică și didactică, de o largă recunoaștere. Un argument în acest sens este și faptul că, dv., stimate domnule profesor, ați fost declarat "Om al anului 1995" în S.U.A. Ce semnificație are acest titlu?

- Pentru a vă răspunde în mod concret la această întrebare trebuie să mă întorc la un eveniment la fel de important ca acela la care vă referiți, și anume, la decernarea ORDINULUI OLIMPIC de către Comitetul Internațional Olimpic, reprezentat de însuși președintele acestui for sportiv internațional, Excelența Sa, dl Juan Antonio Samaranch, prezent la Adunarea festivă a Comitetului Olimpic Român, care a avut loc la data de 1 octombrie 1990, cu prilejul aniversării celor 75 de ani de existență a C.O.R. S-au apreciat atunci activitatea depusă pentru dezvoltarea handbalului la noi în țară și în lume, rezultatele obținute de sportivii noștri la campionate mondiale și jocuri olimpice, sportivi pe care i-am pregătit pentru cucerirea unor medalii de preț, dar și activitatea de formare și perfecționare a numeroase cadre de antrenori și tehnicieni sportivi. Țin să menționez că această înaltă decorație a fost decernată unui număr de cinci persoane din handbalul mondial (suedez, francez, german, sud-coreean), între care mă număr și eu.

La sfârșitul anului trecut am primit cu uimire, dar și cu o mare bucurie, titlul la care vă referiți în întrebarea dvs. Pentru a arăta semnificația, pentru mine, a acestui titlu, dați-mi voie să prezint traducerea textului de pe diploma care atestă autenticitatea lui: "Una din cele mai mari și mai importante autorități din domeniul biografiilor personalităților din întreaga lume, INSTITUTUL AMERICAN DE BIOGRAFII din S.U.A., proclamă prin prezenta că Dl. Prof. IOAN KUNST-GHERMĂNESCU a fost ales OMUL ANULUI 1995, în urma realizărilor sale remarcabile de până acum, ca și pentru exemplul nobil pe care l-a dat colegilor săi și întregii comunități." Este de la sine înțeles că am primit aceste distincții ca exponent al țării mele, ca reprezentant al culturii sportive din România, căreia îi consacru întreaga mea putere de muncă.

- Am dori ca tocmai în calitatea dv. de specialist cunoscut și recunoscut să ne spuneți cum vedeți stadiul dezvoltării și afirmării sportului românesc astăzi?

- Începând cu anul 1990, odată cu înființarea Ministerului Tineretului și Sportului, s-a acordat o mai mare autonomie federațiilor sportive, cluburilor, direcțiilor județene și altor factori cu putere de decizie în sport. S-au înființat

numeroase federații pe ramuri de sport pentru care însă baza materială, echipamentul și materialele sportive, ca și pricepera unor cadre de specialitate se află și astăzi încă în faza acumulărilor. Susținerea materială a întregii activități de educație fizică și sport de la bugetul de stat și de la mult așteptatele "sponsorizări" este în momentul de față în creștere, dar foarte departe de cerințele finanțării corespunzătoare. Statisticile, dar nu numai ele, ne arată o scădere îngrijorătoare a numărului de unități sportive care au ca sarcină pregătirea copiilor și juniorilor, așa-numita "bază de masă" a sportului de performanță. Ca să rămân în domeniul jocurilor sportive, care au adus glorie țării noastre, doresc să amintesc un fapt determinant al acestei activități: nimeni nu mai fabrică în România mingi pentru jocurile sportive și pentru diferitele eșaloane ale acestora.

- Și cu toate acestea, unele sporturi românești au fost și sunt încă și astăzi la un nivel superior de pregătire și afirmare internațională.

- Așa este, capacitatea de performanță a unor sportivi, din câteva ramuri, menține renumele obținut cu atâtea sacrificii și dăruire de generațiile trecute; o confirmă comportarea satisfăcătoare, la Jocurile Olimpice de la Atlanta, a unor sportivi români, care, prin valoare și dăruire totală pentru apărarea culorilor patriei, vor rămâne în galeria marilor sportivi ai țării și ai lumii.

- Ce condiții apreciați că ar trebui să fie îndeplinite pentru afirmarea și mai puternică a sportului românesc?

- Eu cred că dintre multitudinea de factori, care condiționează obținerea unui progres sportiv și creșterea capacității de performanță a sportivilor și echipelor noastre, trebuie să selecționăm și să-i atacăm, în ordinea importanței, dar și a urgenței, pe următorii: • reactualizarea sistemului de selecție, cu probele și normele sale, pentru ramurile sportive prioritare; • motivația sportivilor, antrenorilor, profesorilor de educație fizică și a activiștilor sportivi, nu numai prin stimulente de ordin material (în lei și în valută), ci și prin educație sportivă, care să conducă la acceptarea imperativelor de ordin moral, în care educația sportivă și cea patriotică să joace roluri primordiale; • calitatea procesului de antrenament, care este cel mai important factor de creștere a capacității de performanță și care este condiționată de programarea riguroasă și evidența lucrului efectuat în antrenamente și competiții; • instituirea unui sistem competițional intern și internațional pentru toate eșaloanele în care activează sportivii; • îndrumarea întregii activități sportive de către federațiile de specialitate; • organizarea cluburilor sportive și crearea condițiilor optime de pregătire sportivă prin angrenarea în conducerea procesului de antre-

nement, pe lângă antrenori cu o pregătire superioară, și a altor specialiști din domeniul științelor ajutoare; • aplicarea creatoare în practica noastră sportivă a experienței dobândite de specialiști cu reputație din alte țări etc.

- Credeți că practicarea sportului evoluează spre un anumit stadiu elitist sau conținutul lui de masă rămâne încă actual?

- În țările cu sport dezvoltat, ambele forme de practicare a exercițiilor fizice se dezvoltă în paralel, susținându-se și influențându-se reciproc. Acest lucru este determinat de educația care se face în familie și școală, de nivelul de trai al oamenilor, de dorința de a face mișcare pentru păstrarea și întărirea sănătății, dar și din dorința de întrecere și afir-

mare prin performanțe valoroase. Sunt convins că cele două forme de practicare a sportului nu se vor exclude una pe alta. Sportul de performanță creează modele de "atleți", care, la rândul lor, vor atrage masele de copii, tineri și vârstnici spre sport. Iar din masele de practicanți se vor ridica cei mai dotați pentru obținerea performanțelor sportive.

- Din perspectiva acestor concluzii, ce obiective își propune învățământul superior de educație fizică de la Universitatea "Spiru Haret"?

- Noi urmărim aici instruirea și educarea studenților pentru a-i forma ca specialiști, capabili să-și exercite profesiunea aleasă în perspectiva dezvoltării societății noastre, a creșterii calității vieții, pentru menținerea și întărirea sănătății. Ne străduim ca viitorii absolvenți să fie capabili să îndeplinească toate sarcinile ce le revin ca profesori de educație fizică, ca antrenori în unitățile sportive școlare, în cluburi și asociații sportive. Facem eforturi pentru îmbunătățirea procesului de învățământ la toate disciplinele prevăzute în planurile de studii, la cursurile de zi și fără frecvență, pentru ca studenții noștri să dobândească cunoștințe, priceperi și deprinderi în vederea exercitării cu rezultate foarte bune, a profesiei viitoare. Dorim ca absolvenții facultății noastre să fie apreciați ca specialiști cu o pregătire multilaterală, adevărați

"meseriași intelectuali", capabili să acopere toate sectoarele domeniului nostru de activitate.

Îmi exprim dorința ca, în viitorul apropiat, toți studenții Universității "Spiru Haret" să aibă în programul lor de activitate, inclusiv ore de educație fizică și sport, astfel încât ei să poată continua procesul de fortificare a trupului, început în adolescență. Vom reuși astfel să avem cu adevărat un învățământ modern, în care dictonul "Mens sana in corpore sano" să devină o realitate.

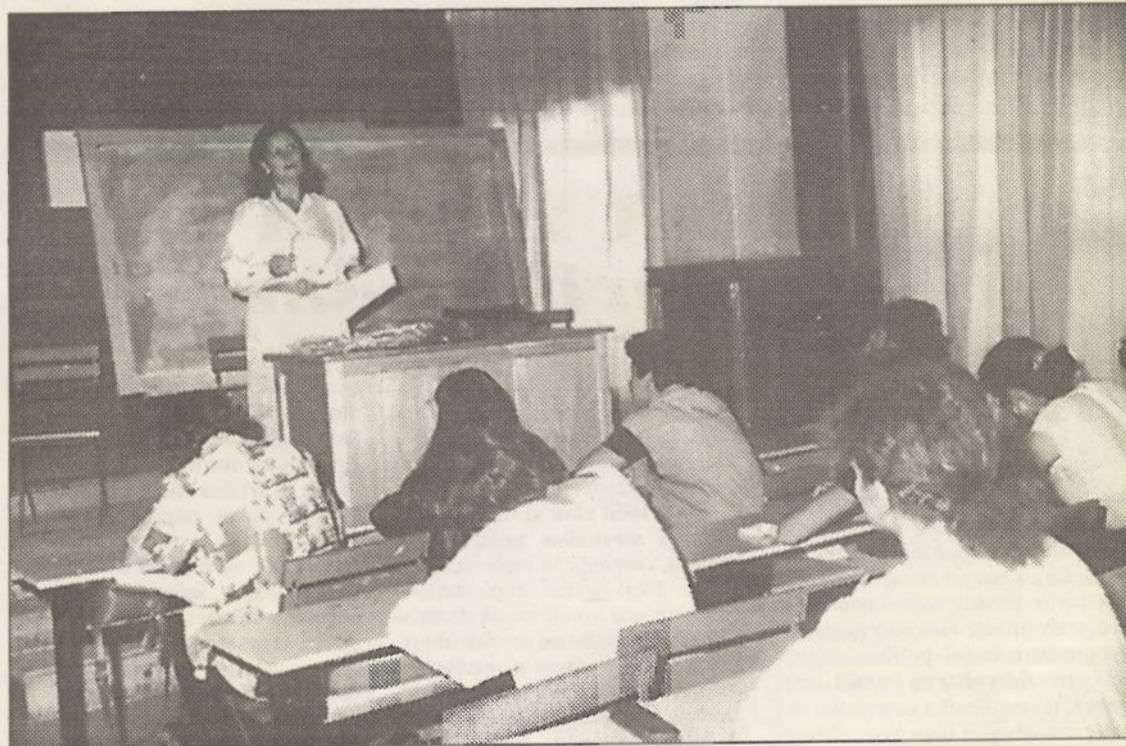
- Cum apreciați că au fost rezultatele cu care s-a încheiat anul universitar 1995-1996?

- Bilanțul general va putea fi făcut după încheierea situației școlare a tuturor studenților. O încercare grea pentru noi o va constitui examenul de licență, susținut la ANEFS, de către prima noastră serie, în luna februarie a anului viitor. În prezent facem eforturi pentru încheierea lucrărilor de diplomă. Un lucru este cert: rezultatele obținute la probele practice, la disciplinele teoretice, la practica pedagogică și la practica de antrenor sunt pe măsura exigențelor cadrelor didactice în procesul de instruire și de verificare a cunoștințelor studenților. Sper ca statistica de la sfârșitul anului să-mi confirme strălucit această afirmație.

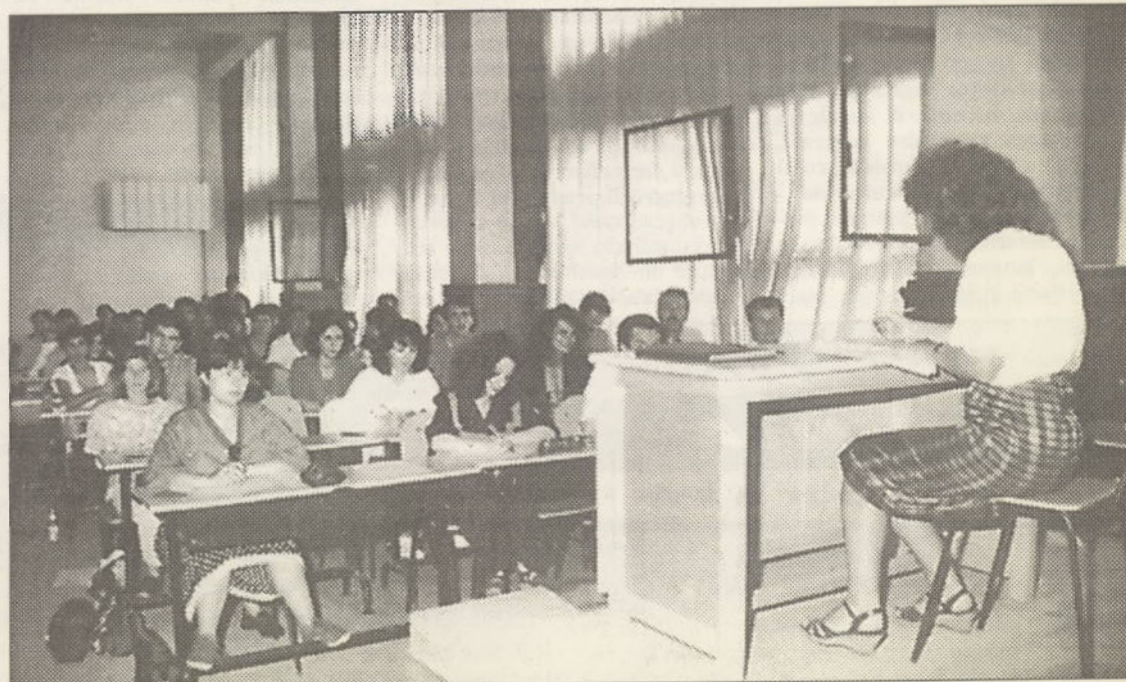
- Vă urăm succes deplin!

Mihai IORDĂNESCU

Examene în sesiunea de toamnă

● La Facultatea de Limbi și Literaturi Străine

● La Facultatea de Drept

Conceptul și ipostazele autorității

(Continuare din pag. 1)

„Pe de o parte, ideea unei puteri (recunoscute) de a impune ascultare (supunere) acceptată, iar pe de altă parte, conștiința elementară a unei atitudini certe solicitând această ascultare (supunere)” încât „unitatea conceptului de autoritate” pune probleme de clarificat principial și practic pentru a nu se înțelege sau deduce că ar fi vorba de „ceva misterios” („mister” de care unii nu se sfîșesc, totuși, să profite în viața socială, politică și economică).

După cum se știe, etimologic, termenul de autoritate semnifică „forță de convingere”, deși implică uneori autentice constrângeri (ale legii, spre exemplu), încât s-a ajuns și la abordări paradoxale, potrivit cărora autoritatea ar fi „incompatibilă cu persuasiunea, care presupune egalitatea și operează printr-un proces de argumentare”, iar „acolo unde se recurge la argumente, autoritatea este lăsată de o parte”.

Mai explicit, în limbajul social-politic de uz general, termenul de autoritate este înfățișat sub cel puțin trei ipostaze. În primul rând, sub aceea de capacitate a unei persoane sau structuri organizaționale (instituționale) de a se face respectată și de a inspira supunere în afara constrângerii; în al doilea rând, este vorba despre capacitatea și dreptul de a înfăptui anumite

acțiuni, inclusiv de a emite legi și norme obligatorii ori de a impune ascultare în temeiul unei împuterniciri, ceea ce induce conștiința unei sancțiuni sau constrângeri latente; în al treilea rând, prin „autoritate” se denumește un organ de stat competent să ia măsuri cu caracter obligatoriu.

Cum comentează autoarea „Teoriilor puterii”, a deține autoritatea înseamnă, de fapt, a obține putere, prin favoare sau competență, prin propagare sau ascendență, autoritatea raportându-se la demnitate, competență și eficiență socială, nu numai la forță sau coerciție și întemeindu-se pe persuasiune rațională și prestigiu.

Rezultă, astfel, limpede că viața socială resimte acut, ca o necesitate, instituirea autorității, a cărei funcționalitate sau disfuncționalitate se răsfrâng pozitiv sau negativ asupra vieții sociale.

Experimentul tranziției relevă că una dintre condițiile ieșirii din labirintul reformelor economice, politice și de altă natură îl constituie ceea ce un sociolog și economist german numește „echilibrul... dintre democrație și conducere”, adică dintre libertate și autoritate, dat fiind că, în contextul „periculoasei treceri prin valea plângerii”, „oricine s-a angajat pe acest drum nu trebuie să renunțe ori să dea înapoi”, fiind nevoie de autorități reformatoare „cu o viziune clară”, ca și de tăria și

competența acestora „de a realiza reforma, în ciuda numeroaselor impedimente”. Acestea sunt autoritățile legitime, adică purtătorii de mandate reprezentative de la nivel local (primar sau consilier) la nivel național (deputat, senator), a căror angajare în treburile publice trebuie să se verifice prin fapte, nu prin declarații de intenție sau promisiuni care populează, de regulă, campaniile electorale. Din păcate, însă, așa cum arată și practica socială, inclusiv cea românească, autoritatea legitimă a unor foruri (nu numai locale) este uneori știrbită, diminuată și subminată de una din maladiile tranziției, și anume dorința unora de a dobândi un mandat „cu orice preț”. Cum scrie un autor francez, referindu-se la o asemenea categorie de pretendenți la fotoliile instituțiilor de autoritate, „aceștia ar fi oportuniștii integrali, cei care nu au nici o prejudecată de opinie, de limbaj sau de demers, care promit alegătorilor ceea ce aceștia doresc să audă...”.

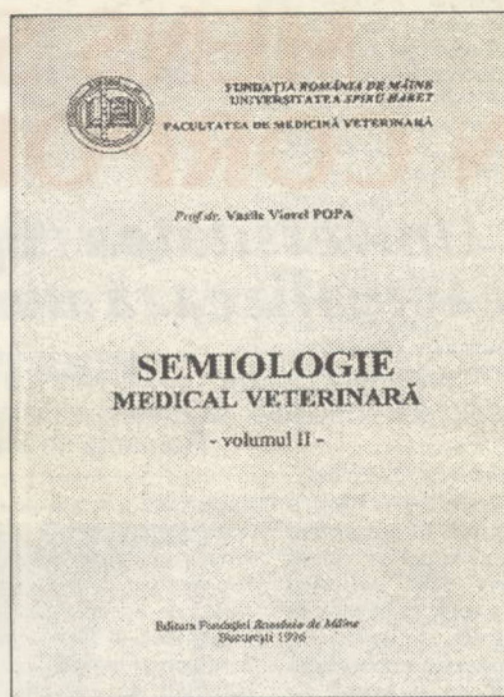
Se înțelege că problema relației dintre democrație și autoritate este deosebit de complexă, iar unele cercetări și abordări sociologice și politice vin să clarifice și alte aspecte, asupra cărora se va opri articolul următor.

1) Jacqueline Rus, *Les théories du pouvoir*, L.G.F., 1994, Paris, p. 38-39.

2) Hannah Arendt, *La Crise de la culture*, Folio/Essais-Galimard, Paris, 1991, p. 123.

3) Ralf Dahrendorf, *Reflecții asupra revoluției din Europa*, Humanitas, București, 1993, p. 95-96.

4) Philippe Brand, *Grădina deliciilor democrației*, Globus, București, 1995, p. 151.

La Editura Fundației „România de Mâine” a apărut **„SEMILOGIE MEDICAL VETERINARĂ”** de prof. dr. Vasile Viorel Popa. Volumul reprezintă **partea a doua** a cursului cu acest titlu pe care prof. dr. Vasile Viorel Popa îl predă la Facultatea de Medicină Veterinară de la Universitatea „Spiru Haret”, fiind însoțit, totodată, de numeroase planșe, în sprijinul studiului studenților.

Redăm din cuprinsul volumului:

- Examinarea și semiologia aparatului cardiovascular.
- Examinarea sângelui și organelor hepatopoitice.
- Examinarea și semiologia aparatului locomotor.
- Examinarea și semiologia sistemului nervos.
- Elemente semiologice în tulburările de nutriție și metabolism.

AGRICULTURA - reorientări necesare (II)

Prof. dr. Marin POPESCU

Căi ale dezvoltării rurale integrate

Vitorul agriculturii depinde nu numai de dezvoltarea legăturilor ei cu economia națională, ci și de raporturile cu spațiul rural. Ceea ce se impune în prezent este o nouă concepție cu privire la aceste raporturi, concretizată într-o politică îndreptată spre dezvoltarea rurală integrată, diversificarea economiei rurale, promovarea unor noi activități economice în mediul rural, crearea unor noi surse de venituri, alternative sau suplimentare, la veniturile existente. Printr-o asemenea politică s-ar putea ajunge la un echilibru între activitatea agricolă, alte forme ale dezvoltării rurale și conservarea resurselor naturale, ar căpăta alte dimensiuni rolul multifuncțional al agriculturii - de producători de alimente sau produse nealimentare, de ofertanți de servicii, întreprinzători rurali și a. Dezvoltarea rurală integrată oferă

mari posibilități de creștere a gradului de ocupare a timpului disponibil al producătorilor agricoli în activități neagricole.

Pe primul plan se situează dezvoltarea serviciilor pentru agricultură, domeniu în mare suferință astăzi. Dezvoltarea exploatațiilor familiare este condiționată de existența unor unități de servicii diversificate - de extensie a rezultatelor științei la utilizatori, de aprovizionare cu factori de producție, de strângere, stocare, distribuție și comercializare a produselor, de asistență tehnică, de credit, de asigurări ș.a. Asemenea servicii se pot dezvolta în forme cooperatiste, așa cum există în țările vest-europene.

În al doilea rând, ruralul ar putea deveni și sediul organizării unor activități din domeniul producerii factorilor de producție și al prelucrării produselor agricole, desconggestionând orașul și favorizând integrarea agriculturii cu activitățile din amonte și a avalului ei. Asemenea activități, corelate cu cele

din agricultură, asigură o productivitate anuală mai ridicată și, implicit, venituri mai mari.

În al treilea rând, un domeniu care ar putea asigura o creștere substanțială a ocupării forței de muncă din agricultură îl constituie dezvoltarea infrastructurii - economice și sociale -, o mare parte din componentele acesteia vizând agricultura și desfășurându-se în mediul rural. Infrastructura este un domeniu larg, care include serviciile de la unitățile publice - energie, telecomunicații, aprovizionare cu apă, salubritate publică, sisteme de canalizare, conducte de gaz; lucrări publice -, drumuri, diguri, canale pentru irigații și drenaj; alte sectoare de transport (World Development Report, 1994). În prezent, infrastructura care servește agricultura este la un nivel inferior celui existent în țările Uniunii Europene, precum și în cele din Centrul și Estul Europei care aspiră la integrarea lor în Uniune. În plus, în ultimii ani, unele componente ale infra-

structurii pentru agricultură au înregistrat regrese (amenajarea suprafețelor pentru irigații ș.a.). Această situație se exprimă în consum mare de timp și productivitate redusă; consumuri ridicate pe unitate de produs; greutate și costuri ridicate în transportarea produselor la piață; slabe contacte cu furnizorii și beneficiarii, informații insuficiente despre fenomenele care au loc pe piață. Ca urmare, importanța dezvoltării infrastructurii nu se reduce la creșterea gradului de ocupare a forței de muncă din agricultură. Ea reprezintă unul dintre cei mai importanți factori de care depinde ridicarea nivelului de performanță și de competitivitate în agricultură și în economie, în general.

Cum va evolua agricultura cu timp parțial în următorii ani - este dificil de precizat. Nu este exclusă posibilitatea transformării unor gospodării familiale cu timp parțial în gospodării cu timp total, prin creșterea capacității lor de producție pe baza arendării sau cumpărării de pământ, investiții în alte mijloace tehnice.

Alte gospodării familiale, care, în prezent, ocupă integral timpul membrilor de familie, vor substitui o parte din forța de muncă a familiei prin promovarea progresului tehnic și tehnologic. În termeni strict economici, decizia de a spori dimensiunile producției gospodăriilor familiale respective, pentru a ocupa integral forța de muncă eliberată sau pentru a o folosi în afara lor, depinde de raportul de venituri dintre cele două situații. Din experiența unor țări dezvoltate rezultă că ultima soluție este mai avantajoasă pentru gospodăriile familiale de dimensiuni mici. Ca urmare, aceste gospodării se vor deplasa în categoria celor cu timp parțial.

În gospodării familiale mai consolidate este posibil ca, pe baza inovațiilor tehnologice, creșterii

productivității muncii, să se extindă dimensiunile gospodăriilor respective, fără să angajeze forță de muncă suplimentară sau să apeleze la aceasta într-o măsură care să nu schimbe caracteristicile ce le particularizează în cadrul agriculturii. Ca urmare, odată cu creșterea producției, se reduc costurile de producție și sporesc, pe această bază, veniturile. Aceasta este una din explicațiile faptului că, în țările cu agricultură dezvoltată, deși dimensiunea exploatațiilor a crescut permanent, se păstrează caracterul predominant familial al acestora. O altă explicație se referă la așa-numitele cheltuieli de tranzație care apar în exploatațiile cu muncă salariată. „Ele constau din costul organizării unui contract **ex ante** și supravegherea și aplicarea sa **ex post**”. Economii realizate la costurile de tranzație în fermele familiale compensează, în mare măsură sau integral, economiile realizate la costurile de producție în fermele mari cu muncă angajată.

În anii următori, schimbările care vor avea loc în agricultură conduc la creșterea dimensiunilor exploatațiilor agricole. Agricultura cu timp parțial va fi prezentă, dar într-o măsură mai mare în exploatațiile mici și mai mică în exploatațiile mari, așa cum s-au petrecut lucrurile și în U.E. În 1985, în Comunitatea Economică Europeană, 30% din toți operatorii din gospodăriile agricole aveau alte slujbe. Ponderea lor era, însă, diferită, în raport cu mărimea unității: 35% la cele sub 5 ha, 30% la unitățile între 5 și 20 ha, 17% la unitățile între 20 și 50 ha și 15% în unitățile de 50 și peste 50 ha. Ca urmare, fenomenul de pluriactivitate, sau multiocupațional, nu are caracter conjunctural, ci permanent, impunând promovarea de acțiuni și măsuri corespunzătoare.

REVISTA

OPINIA
națională

Tiparul executat de
DRAGO PRINT GRUP
Tipografia F.E.D.

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
Mariana IONIȚĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sector 4. Telefon: 330.68.45

Costul unui abonament trimestrial este de 3600 lei. Plata abonamentelor se face prin mandat poștal sau dispoziție de plată pe adresa: Fundația „România de Mâine”, Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sectorul 4, București, Cont 451.00.972 - B.C.R. - S.M.B. Abonamente se pot face și prin oficiile poștale din întreaga țară.

Revista „OPINIA NAȚIONALĂ” se află înscrisă în Catalogul de presă „RODIPET” la poziția 2111.

Cititorii din străinătate se pot abona prin „RODIPET” S.A. - P.O. BOX 33-57, Fax 0040-1-3129432 sau 3129433, telex 11995 - Piața Presei Libere nr. 1, Sect. 1, București - România.

ROMÂNIA: înainte sau înapoi?

Cunoscutul medic vâlcean, dr. Dragoș Serafim, președinte de onoare al Fundației "Curierul de Vâlcea", scrie din Franța, cu mare dragoste, "tuturor celor care cred sau nu în mine".

Rânduri pe o ilustrată

O țară care te ajută să ieși din moarte de trei ori poate să fie considerată a doua ta patrie. Acest loc îl ocupă definitiv, în biografia mea, FRANȚA. Ea mă ajută, în același timp, să iubesc și mai mult prima și definitivă mea patrie - ROMÂNIA.

O țară care te ajută să te naști, să crești și să dorești să treci în rezerva ființei omenești, lângă cei dragi ai tăi, este, deci, prima ta patrie. Acest loc îl ocupă, definitiv, în biografia mea, România.

DRAGOȘ Serafim

Din Saint Macaire, oraș medieval, unde își are reședința în acest moment, dr. Dragoș Serafim ne-a expediat o seamă de documente deosebit de interesante, între care și un exemplar din celebrul ziar "Le Figaro". Dr. Dragoș Serafim, totdeauna atent la problemele țării noastre, ne scrie: *Thierry de Montbrial semnează în "Le Figaro", de vineri, 19 iulie 1996, la pagina 10, Opini, articolul EUROPE: ACCUEILLIR LA ROUMANIE. "Le Figaro", unul din marile cotidiene naționale ale Franței, de o probitate profesională fără dubii, se pronunță în numărul de față asupra primirii României în Comunitatea Europeană și NATO.*

Sloganul de presă al cotidianului este un citat din Beaumarchais: "Fără libertatea de a blama, flatarea nu este un elogiu" (traducere D.S.).

Domnul Thierry de Montbrial este membru în

comitetul editorial al ziarului "Le Figaro". Comentator reductibil. I-am mulțumit printr-un mesaj.

Pagina Opini a jurnalului, una din cele mai căutate de cititorii din Franța și din toate țările francofone, este condusă de Max Clos, director - delegat al SOCIETE DU FIGARO SA cu sediul în Paris, 8,25 avenue Matignon. I-am trimis un mesaj de mulțumire pentru spiritul de obiectivitate cu care privește țara mea.

A se remarca: principalul martor citat în text este MAURICE DRUON (cine n-a auzit de el poate să închidă ziarul).

Publicăm, în continuare, articolul domnului Thierry de Montbrial, socotindu-l definitoriu în ceea ce privește promovarea imaginii României în lume.

EUROPA: A PRIMI ROMÂNIA

România, deși are o presă proastă, s-a angajat, totuși, pe calea democrației, la fel ca Polonia, Republica Cehă sau Ungaria.

Thierry de Montbrial

Pentru a reconstrui Europa trebuie să reîncepem prin a țese din nou legăturile zdrobite în mod tragic în era stalinistă și, în primul rând, prin a face din nou cunoștință. Or, acest lucru nu merge fără efort și, deci, fără voință. Voi lua

exemplul României: ce știu, oare, francezii despre această țară latină și francofonă, înconjurată de slavi și de unguri, pe care islamul n-a reușit niciodată s-o penetreze, în care Biserica Ortodoxă se distinge de bisericile vecine prin moderația sa, căreia de două ori (în 1861 și după încheierea primului război mondial) țara noastră i-a favorizat unitatea?

Redresare

Pentru cea mai mare parte a compatrioților noștri, se pare, România nu a ieșit, cu adevărat, din comunism; zilele lui decembrie 1989, care s-au terminat prin execuția soților Ceaușescu, au fost mai puțin o revoluție și mai mult o lovitură de stat; economia este încă mizerabilă; imaginea dominantă rămasă, întreținută de factori importanți ai mass-media, este aceea a unor leagăne de copii, care sunt scheletele oribile ale unui regim infam. Pe scurt, România are o presă proastă. Ea rămâne, în continuare, suspectă. Elitele noastre, ca și domniile noastre de afaceri, ezită să facă un voiaj în România și sunt dezinteresați, mai mult sau mai puțin, ostentativ, uitând că este vorba de a doua țară din Europa Centrală și de Est - după Polonia - prin suprafața ei (237.500 kmp) și populație (22,8 milioane de locuitori). Orice ar zice anumiți ideologi, România s-a angajat pe calea democrației, ca și Polonia, Republica Cehă sau Ungaria. Se fac alegeri în mod regulat. Alternața la putere se practică acolo, așa cum demonstrează, încă o dată, eșecul Partidului Democrației Sociale din România (PDSR), în alegerile locale pentru Primăria Bucureștiului. Libertatea de expresie nu poate fi negată. Opoziția strânge laolaltă atât foști comuniști, ca Petre Roman, (primul prim-ministru al președintelui Iliescu), cât și supraviețuitori ai ocnelor lui Gheorghiu Dej, cum ar fi foarte respectatul Ion Diaconescu, succesorul lui Corneliu Coposu, în fruntea Partidului Național Țărănesc Creștin și Democrat (PNȚCD). Acest martir al comunismului a petrecut, ca și predecesorul său, 17 ani în pușcărie, din care 7 în izolare! Viața intelectuală și științifică a țării cunoaște o veritabilă renaștere, despre care depun mărturie restabilirea eminenței Academiei Române, una din primele decizii ale lui Ion Iliescu, la începutul anului 1990, creșterea grupurilor de tineri cercetători științifici, angajați cu pasiune în căutarea căilor și mijloacelor unei integrări în Occident și, în mod particular, într-o reînnoire a tradiționalelor legături cu Franța.

Situația economică a țării este încă foarte dificilă. În mare parte datorită înfricoșătoarei moșteniri a regimului Ceaușescu, dar și datorită neîncrederii investitorilor străini, poate și datorită unei oarecare timidități în reforme. Toate acestea sunt adevărate, dar așa cum remarca recent Maurice Druon, în coloanele ziarului "Le Figaro", este suficient să călătorești în această țară ca să vezi și case prospere, să vezi peste tot sate în construcție, exemple de privatizare fericită în industrie, să vezi cum directorii fostelor combinate sunt capabili să se adapteze condițiilor radicale noi. Potențialul agricol al României este considerabil. În acest domeniu, cel puțin, decolectivizarea a mers foarte bine.

Se reproșează românilor că nu au rupt-o, în mod categoric, cu trecutul. Este adevărat că în timp ce făceau revoluția, căreia nu trebuie să-i negăm această calitate, ei au vrut să evite reglările de conturi.

Trebuie, oare, să-l acuzăm pe Ion Iliescu de a fi fost comunist, el, care, dimpotrivă, a fost marginalizat de Ceaușescu, începând cu 1971, după funesta călătorie a dictatorului Ceaușescu în China și Coreea de Nord, călătorie din care a revenit cu ideea de a face o revoluție culturală în țara sa? Ce să spunem, atunci, de actualul prim-ministru ungur, de noul președinte polonez și, bineînțeles, de Boris Elțîn, toți foști demnitari comuniști? N-ar fi mai bine, oare, să admirăm abilitatea acestui om de stat, care a reușit să amorseze încetitor una dintre tranzițiile cele mai dificile după căderea imperiului rusesc?

Moștenirea istorică

În fapt, nici un popor european nu a fost violat mai rău decât poporul român și occidentalii au și ei partea lor de responsabilitate în lanțul de evenimente care s-a derulat de la anexarea Basarabiei și a Bucovinei de Nord de către URSS, în iunie 1940, și până la consolidarea totalitarismului comunist. De ce să ne mirăm, atunci, că fiind abandonati, umiliți și torturați mai mult de 50 de ani, românii sunt mai degrabă tentați să trăiască, decât să-și retrăiască coșmarurile.

În fața marilor dosare, cum ar fi lărgirea Uniunii Europene sau a Alianței Atlantice, România este îndreptățită să ceară un tratament egal cu cel al statelor Europei Centrale. În mod cert, integrarea completă a unei țări, al cărei venit național pe cap de locuitor este de 6 sau 7 ori inferior celui al Greciei sau al Portugaliei, va cere mult timp. Dar, în planul principiilor, drepturile României nu sunt deloc inferioare celor ale țărilor din Grupul de la Vișegrad.

Cât despre NATO, trebuie să recunoaștem că, din punct de vedere strict geostrategic, poziția României, dacă ne raportăm la ex-Uniunea Sovietică, este la fel de importantă ca aceea a Poloniei în sensul că ea deschide accesul spre Bulgaria, Turcia și Grecia. O extindere a NATO care ar cuprinde Republica Cehă și Ungaria, dar care ar lăsa România deoparte, ar fi cu atât mai rău resimțită la București, pentru că, se știe, relațiile dintre unguri și români nu sunt încă normalizate.

Politica europeană este o afacere complexă. Nu este suficient să emitem slogane despre reunificarea continentului, despre lărgirea Uniunii Europene sau a NATO. Noi trebuie să ne recunoaștem meritele unii altora, să ne recunoaștem relațiile ținând cont de tot ce este mai bun în moștenirea istorică, să facem o alegere pe baza constatărilor obiective și fără partipriuri ideologice. Din toată Europa Centrală și Orientală, România este țara cea mai apropiată cultural de Franța. Este timpul să luăm act și să tragem concluziile atunci când ne stabilim prioritățile.

Traducere de Silviu POPESCU

(Pagină realizată de Ioan Barbu)

Tratatul româno-ungar Semnificații actuale și în perspectivă

Prof. dr. Mircea NICOLAESCU

"Tratatul de înțelegere, cooperare și bună vecinătate între România și Ungaria" încheie un proces de îndelungi și grele negocieri, urmărite cu deosebită atenție nu numai în cele două țări, dar și de opinia publică europeană și nord-americană, de cancelariile multor state occidentale și autoritățile comunitare euro-atlantice și europene. Textul definitiv convenit a fost aprobat preliminar de factorii politici din cele două state - la Budapesta, prin majoritatea membrilor Parlamentului consultați în reuniune extraordinară, la București, prin avizul favorabil al principalelor partide parlamentare reunite la președinția țării.

Documentul reprezintă prin el însuși atât consemnarea voinței politice, cât și cadrul juridic - normativ al unor relații normale între cele două state vecine, istoricește destinate să conviețuiască și să coopereze în bună pace și înțelegere în această zonă a Europei, dar și să contribuie, prin aceasta, la stabilirea pe continent a acelor structuri juridice de stabilitate și acțiuni politice necesare pentru edificarea noii arhitecturi de securitate europeană, la crearea condițiilor integrării lor în NATO și Uniunea Europeană. Prin consemnarea în conținutul Tratatului a documentelor de vocație universală, precum Carta ONU, Actul final de la Helsinki și a normelor celor mai noi de relații atestate de experiența internațională, precum și a voinței lor de a colabora în vederea primirii în organizațiile de securitate și cooperare europeană și euro-atlantice, cele două state concep să confere o strânsă legătură și interpotențare, eforturilor tranziției spre democrație și economia de piață și integrării relațiilor lor bilaterale în conținutul acesteia, în străduințele edificării noii ordini europene, ca o contribuție creatoare de stabilitate și securitate.

Precum se știe, negocierea Tratatului de bază româno-ungar s-a desfășurat în condiții complexe ale disparității confruntării ideologice și lichidării "războiului rece", ale vidului de securitate zonală ce a înlocuit dispariția organizațiilor de securitate și cooperare ale fostului lagăr socialist, ca și ale gravelor perturbări provocate de dezagregarea fostei Uniuni Sovietice și, mai ales, de războiul din fosta Iugoslavie în spațiul zonal apropiat țării noastre, dereglări ale căror consecințe și influențe nu au ocolit, ci, dimpotrivă, și-au pus amprentele împovărătoare și asupra României, asupra eforturilor economice, cât și asupra securității sale.

Dar, mai ales, negocierea acestui document a trebuit să clarifice conțenciosul, artificial întreținut și exacerbant de cercurile iredentiste și revizioniste maghiare, privind Tratatul de la Trianon, în fapt, să contracareze contestarea de către aceste cercuri a suveranității României asupra Transilvaniei, inclusiv a statului național unitar. Promovată în bună măsură nemijlocit, corelată cu speranța așa numitei "iugoslavizării" a Ardealului, ori măcar a unui statut de "independență" pentru această provincie istorică a țării noastre, în primele zile post-decembriște, această politică a fost sprijinită și de cercuri guvernamentale de la Budapesta, dar, mai ales, de emigrația maghiară din SUA și Vestul Europei, de conivență cu liderii UDMR, sub motivul "apărării drepturilor la existență" ale maghiarimii din afara Ungariei. S-a încercat, și în parte s-a reușit, întreținerea, paralel cu ideea "mării nedreptăți a Trianonului", a unei imagini deformate, deliberat falsificată istoric, faptic și statistic prin mass-media, în cadrul cancelariilor occidentale și în organisme internaționale, în special NATO, Parlamentul European și Uniunea Europeană, asupra drepturilor membrilor minorității maghiare din România, mergându-se până la susținerea acuzației unei politici de "epurare etnică" față de aceștia. De fapt, s-a încercat, prin presiune internațională, corelată cu "politica pașilor mărunți", aplicată de UDMR în Transilvania, instituirea unei enclave maghiare în inima teritoriului românesc și căreia,

sub aceeași presiune internațională, concretizată prin binecunoscuta "Recomandare 1201" a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, să i se confere și atestatul unei norme de standard europene. Încercarea de legitimare a pretențiilor U.D.M.R. la autonomie teritorială pe criterii etnice în România, adică la crearea unui stat în stat, a fost susținută nemijlocit de autoritățile de la Budapesta, care, și-au pus semnătura pe binecunoscuta Declarație, adoptată la Reuniunea maghiaro-maghiară din 7 iulie 1996, ce proclama că "problema fundamentală a apărării identității maghiarilor de peste hotare, a dăinuirii și dezvoltării lor ca o colectivitate... este crearea autogovernării, a autonomiei".

Meritul diplomației românești în definitivarea unui text echilibrat, care răspunde intereselor majore ale celor doi parteneri, ca și cerințelor noilor echilibre în contextul reazășărilor europene este cu atât mai remarcabil, cu cât ea a fost lipsită, pe plan internațional, de un sprijin la fel de consistent și concertat ca acela primit de partea maghiară. S-a rezolvat nu numai reazășărea în cadrul juridic normal, principal a relațiilor bilaterale; s-a clarificat, totodată, problema esențială a reconfirmării de către cele două părți a respectării "invioabilității frontierei lor comune și integrității teritoriale a celeilalte părți". Părțile reafirmă ideea că "nu au pretenții teritoriale una față de cealaltă și nu vor ridica astfel de pretenții nici în viitor", cum se precizează în articolul 4 al Tratatului.

Nu trebuie subevaluat rolul unui asemenea angajament al statului vecin în eradicarea neîncrederii cultivate decenii de-a rândul de cercurile iredentiste și revizioniste în genere. Garantarea frontierelor recunoscute stă la baza securității, îndepărtează vidul juridic existent în prezent și conduce implicit la consolidarea securității naționale sub toate aspectele sale. Așa cum se știe, în ce privește țara noastră, garantarea frontierei comune a fost o politică neabătută, desfășurată în consens cu toate angajamentele internaționale.

Insemnătatea deosebită a acceptării angajamentului menționat de către Ungaria trebuie apreciată și în lumina greutății cu care s-a convenit asupra formulării propuse de partea română privind drepturile persoanelor aparținând minorităților. Se enunță unele critici, în țara noastră, privind

spațiul disproporționat ce se acordă în Tratat respectării acestor drepturi și, mai ales, menționarea ca atare a "Recomandării 1201", considerându-se aceasta nu numai o concesie exagerată, dar chiar un "act de trădare națională". Într-adevăr, față de alte tratate, acestei probleme i se conferă o extindere spațială mai mare, care ar putea fi, la prima vedere, interpretată în sensul celor de mai sus. Dar nu acest considerent este determinant în ce privește importanța documentului, ci determinante sunt sensul și conținutul acestuia, precizările pe care le conține și perspectivele pe care le deschide.

În primul rând, ca orice acord internațional, documentul este un compromis ce trebuie să consemneze echilibrat interesele ambelor părți. Nu putem să nu fim de acord cu aprecierea ministrului de externe, Teodor Meleșcanu, că, din acest punct de vedere, este vorba de "un compromis rezonabil", care răspunde intereselor de securitate ale ambelor părți, comune atât pe planul relațiilor lor bilaterale, cât și în ce privește integrarea lor europeană. S-a ajuns la interpretarea comună restrictivă a acestei "Recomandări", prin eliminarea formulărilor neacceptate de țara noastră. Precum se știe, "Recomandarea 1201" nu este menționată ca atare în corpul principal al Tratatului, ci în "Anexe", în lista celor trei documente luate în considerare, dar cu specificația, acceptată de partea maghiară, că "părțile contractante sunt de acord că Recomandarea 1201 nu se referă la drepturi colective și nici nu obligă părțile să acorde persoanelor respective dreptul la un statut special de autonomie teritorială bazată pe criterii etnice". Restricția convenită exclude, practic, articolele 11 și 12 din "Recomandarea 1201" și-i limitează, pentru părțile semnatare, acceptarea la restul prevederilor, care, în esență, reproduc fidel formulările celorlalte documente de bază nominalizate în corpul și anexele Tratatului, și recunoscute ca atare și de țara noastră.

De altfel, prevederile necontestate cuprinse în "Recomandare" se regăsesc în totalitate, în legislația românească, în unele privințe, cum este reprezentarea parlamentară a minorităților etnice, indiferent de numărul membrilor acestora, ca și asigurarea învățământului de toate gradele în limbile materne, fiind mult mai

generos aplicate în practică, în comparație, spre exemplu, cu practica și legislația celeilalte părți semnatare a documentului.

În aprecierea cât mai exactă a acestei probleme, credem că nu poate fi ignorată precizarea din articolul 5 al Tratatului privind rolul prioritar indiscutabil al "organelor legislative și executive", deci, al statelor în relațiile bilaterale, și nu al unora sau altora din păturile sociale, curentele politice sau grupurile etnice. Este astfel consemnată - deocamdată, ca un angajament - recunoașterea rolului definitoriu al statelor și instituțiilor sale ca singurele entități purtătoare ale suveranității naționale, cu proiectarea sa spațială, definită de teritoriul și frontierele naționale respective, iar dimensiunea umană, concretizată prin "cetățenie", "apartenență statală" și nu prin etnia de origine.

Încheierea cu succes a negocierii Tratatului a fost privită favorabil, cum era de așteptat, de altfel, de către cercurile internaționale. Semnificativă, în acest sens, este reacția guvernului SUA, care "privește acordul ca pe o însemnată realizare și felicită cele două părți pentru abilitatea diplomatică și curajul politic de care au dat dovadă în realizarea acestui important document", a cărui ratificare o așteaptă în scurt timp, pentru a-și aduce contribuția la "instaurarea păcii și stabilității în Europa Centrală". Este necesar să fie subliniat, cu acest prilej, sprijinul direct dat de SUA finalizării documentului și susținerii poziției românești, prin dezaprobarea categorică expresă a "Declarației de la Budapesta", amintită mai sus, ca și al unor membri marcanți ai Congresului, care au arătat că "SUA nu recunosc nici conceptul de autonomie pe baze etnice, nici secesiunea din cadrul statului existent". Nu de mică importanță este concluzia că nu același sprijin l-au dat negociierilor acestui Tratat marile puteri europene, poate chiar mai mult ca SUA, interesate în stabilitatea și securitatea din zonă.

Firește, viabilitatea și rolul constructiv al Tratatului româno-ungar depind, la urma urmei, de modul în care părțile înțeleg să-i dea conținut real, să aplice ferm principiul **pacta sunt servanda**. Nu există nici o îndoială că România își va respecta cu fidelitate, ca întotdeauna, angajamentele; de altfel, toate acestea consemnează principii pe care România le promovează nu ca pe o obligație, impusă ori nou asumată, ci din dorința și vocația sa de pace și cooperare din todeauna.

Evoluții dificile ale procesului de pace în Orientul Mijlociu

Valentin LIPATTI

Venirea la putere în Israel, în primăvara acestui an, a unui guvern de dreapta, condus de Benjamin Netanyahu, a schimbat radical coordonatele înfăptuirii procesului de pace în Orientul Mijlociu. Comunitatea internațională urmărise cu atenție și salutase, cu începere din septembrie 1993, progresele realizate în această privință de către guvernul laburist de la Ierusalim, condus mai întâi de regretatul Yitzhak Rabin și, mai apoi, de Shimon Peres, ca și de Organizația pentru Eliberarea Palestinei, condusă de Yasser Arafat. Negocierile dificile, dar rodnice dintre Israel și O.E.P. - urmărite și impulsionate sistematic de diplomația americană - au permis, după cum se știe, instalarea Administrației autonome palestinene în Gaza și Cisiordania și, fără îndoială, că dialogul dintre cele două părți ar fi continuat cu rezul-

tate pozitive, dacă guvernul condus de Shimon Peres ar fi câștigat alegerile din mai 1996 și s-ar fi menținut la putere.

Cabinetul de dreapta al lui Netanyahu a schimbat însă - cel puțin până acum - opțiunea de fond a negociierilor de pace desfășurate cu începere din 1993. Formula "teritorii în schimbul păcii" - promovată cu perseverență de Washington, ca și de restul comunității internaționale - a fost infirmată de noul guvern israelian, care a reluat procesul de implantare de noi coloni israelieni în teritoriile arabe ocupate. S-a revenit practic la politica internațională a guvernelor de dreapta israeliene, dornice de-a lungul anilor să realizeze acel "Mare Israel" prin anexarea definitivă și colonizarea teritoriilor arabe ocupate. Așa stând lucrurile, progresele realizării procesului de pace au fost

blocate, și-aceasta în ciuda declarațiilor de bune intenții ale lui Netanyahu și ale colaboratorilor săi, începând cu ministrul de externe David Levy. De asemenea, contactele și discuțiile avute de guvernul israelian la Washington sau la Cairo au insuflat un anumit optimism, neurmat însă de realizări concrete.

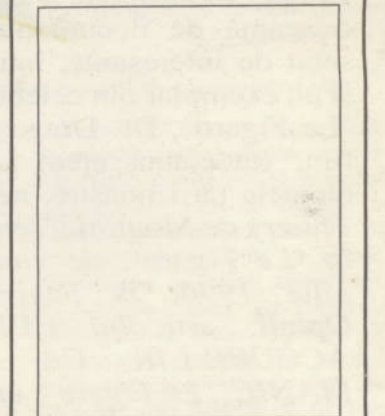
Dacă normalizarea relațiilor dintre Israel și Iordania s-a putut înfăptui în timpul cabinetului israelian precedent, dialogul cu Siria și cu Libanul a fost practic blocat. Condiția prealabilă pusă cu insistență de guvernul de la Damasc privind retrocedarea de către Israel a înălțimilor Golan nu se poate realiza în prezent, devreme ce guvernul israelian refuză formula "teritorii în schimbul păcii" și reia, pe de altă parte, procesul de colonizare. De asemenea, evacuarea de către Israel a zonei de sud a Libanului se izbește

de situația inextricabilă în care Libanul se află de atât amar de vreme datorită prezenței pe teritoriul său a forțelor armate siriene, ca și a organizației islamice integrate "Hezbollah". Totul rămâne de negociat și din greu.

În aceste condiții, nu este de mirare ca terorismul internațional - îndreptat cu precădere împotriva Israelului și Statelor Unite ale Americii - să fi înregistrat în ultima vreme o recrudescență evidentă. Organizațiile islamice integrate, care sabotau sistematic eforturile de pace din ultimii ani, s-au văzut încurajate de politica obstructionistă a cabinetului Netanyahu, care nu a făcut astfel decât să dea apă la moară acestui flagel al lumii contemporane. Și este mai mult decât probabil că acțiunile teroriste vor continua să deterioreze climatul politic din Orientul Mijlociu pe măsură ce o pace autentică și durabilă va zăbovi să se înfăptuiască, iar redresarea economică a regiunii, în ansamblul ei, va rămâne un simplu deziderat. Despre toate aceste dificultăți majore, Israelul, Autoritatea palestiniană, ca și celelalte țări arabe implicate direct în conflict trebuie să fie pe deplin conștiente și să purcedă la negocieri capabile să deblocheze procesul de pace început. Să sperăm că întâlnirea care a avut loc la 4 septembrie între Benjamin Netanyahu și Yasser Arafat va fi de bun augur în această privință. Altfel, pacea în Orientul Mijlociu riscă să fie blocată pentru o lungă perioadă de timp.

SECURITATEA ȘI COOPERAREA ÎN EUROPA

Documente (1992-1994)
Ediție îngrijită de ANDA
FILIP și VALENTIN
LIPATTI
Editura Fundației "România
de Măine" 1996

Prezentul volum (al treilea) cuprinde textul documentelor cele mai semnificative adoptate prin consens în cadrul procesului multilateral al Conferinței pentru Securitate și Cooperare în Europa (CSCE), în perioada 1992-1994. El continuă astfel primele două volume de documente adoptate în anii 1972-1989 și 1989-1992, pe care Editura Academiei le-a publicat în 1991 și, respectiv, în 1993.

Din cuprinsul volumului:

1. A treia sesiune a Consiliului Miniștrilor Afacerilor Externe ai statelor participante la CSCE (Stockholm, 1992).
2. Prima reuniune a Forumului Economic al CSCE (Praga, 1993).
3. A patra sesiune a Consiliului Miniștrilor Afacerilor Externe ai statelor participante la CSCE (Roma, 1993).
4. A doua reuniune a Forumului Economic al CSCE (Praga, 1994).
5. Conferința CSCE la nivel înalt (Budapesta, 1994).
6. Tabel cronologic al Reuniunilor CSCE (1992-1994).